

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: P. K.
bytem X

proti
žalovanému: Krajský úřad Zlínského kraje
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2020, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Spornou otázkou v posuzované věci bylo, jestli správní orgány učinily nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku předtím, než obvinily žalobce z přestupku provozovatele vozidla a dále, jestli měl žalobce možnost seznámit se s podklady rozhodnutí o odvolání.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále jen „městský úřad“) ze dne 4. 5. 2020, č. j. X. Městský úřad tímto rozhodnutím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZSP“).

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

3. Žalobce se měl dopustit přestupku podle § 10 odst. 3 ZSP tím, že nezajistil, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „vozidlo“) v provozu na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče (dále jen „řidič“) a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť nezjištěný řidič jel dne 22. 4. 2019 v 9.45 h na ulici Vsetínská poblíž proluky na ulici Příční v obci Valašské Meziříčí v místě, kde je podle obecné úpravy nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, rychlostí nejméně 58 km/h (po odečtu odchylky 3 km/h). Tím řidič porušil § 18 odst. 4 ZSP a dopustil se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 ZSP. Městský úřad žalobci uložil pokutu 1 500 Kč a paušální náhradu nákladů správního řízení 1 000 Kč.
4. **Žalobce v žalobě** namítal, že ačkoli žalobce označil řidiče vozidla v době spáchání přestupku, městský úřad v řízení o přestupku řidiče neučinil nic; nenařídil ústní jednání, ani řidiče nevyzval ke sdělení, zda vozidlo řídil. Přitom označený řidič Ing. H. poslal městskému úřadu sdělení, tudíž existoval, byl kontaktní a byl připraven věc řešit.
5. Žalobce neměl možnost se seznámit s podklady rozhodnutí. Městský úřad v přípisu ze dne 12. 3. 2020 žalobce vyrozuměl, že se s podklady rozhodnutí může seznámit. Když se žalobce dostavil 19. 3. 2020 v 12.47 h na městský úřad, nebyl mu umožněn ani vstup do budovy. To chtěl žalobce prokázat nahrávkou, kterou chtěl zaslat žalovanému. Nahrávku měl u sebe zmocněnec, proto žalobce požádal o prodloužení lhůty k předložení důkazu z důvodu dovolené zmocněnce. Žalovaný překotně vydal rozhodnutí o odvolání, aniž by rozhodl o prodloužení lhůty pro předložení důkazu. Žalobce byl na dovolené na Slovensku, což doložil potvrzením o úhradě dálniční známky. Žalobce zmocnil Ing. H. pouze k nahlížení do spisu, takže zmocněnci nebyl znám průběh správního řízení. Vadou řízení bylo, že žalovaný neprovedl důkaz citovanou nahrávkou.
6. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** poukázal na to, že nebylo možné zjistit, kdo byl řidičem v době spáchání přestupku. Žalovaný se ztotožnil s posouzením městského úřadu, že žalobce sice uvedl jméno řidiče vozidla v době spáchání přestupku, ale označený řidič tuto informaci nepotvrdil. Vozidlo nebylo žalobci odcizeno a žalobce žádost o změnu provozovatele vozidla nepodal. Nebyly tu liberační důvody a žalobce jako provozovatel odpovídá za přestupek, ze kterého byl obviněn. Odpovědnost je objektivní. Žalobce jako provozovatel vozidla nese riziko, že označený řidič vozidla nebude kontaktní nebo mu nebude skutek prokázán. Je na provozovateli vozidla, komu svěří vozidlo a není na správních orgánech, aby doporučovali provozovatelům řešení souvisejících životních situací jako formulaci pracovní smlouvy, srážek ze mzdy či smluvní odpovědnost osoby, které vozidlo svěří. Pokud provozovateli vozidla vznikne škoda, musí žádat náhradu od řidiče.
7. K odvolacím námitkám k nezbytným krokům ke zjištění řidiče žalovaný citoval ze správního spisu a rozhodnutí městského úřadu, že městský úřad učinil vše potřebné ke zjištění řidiče vozidla. Označený řidič tvrzení žalobce o tom, že v době přestupku řídil vozidlo, nepotvrdil a k ústnímu jednání se nedostavil. Městský úřad v řízení o přestupku označenému řidiči dal možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Označený řidič se k přestupku nevyjádřil, žádal pouze zaslání kopie spisu do datové schránky, což městský úřad usnesením zamítl. Označený řidič nepodal ani žádné písemné vyjádření. Městskému úřadu se vzhledem k uvedenému nepodařilo přestupek řidiči vozidla prokázat a řízení o něm zastavil. Označený řidič dal jasně najevo již před zahájením řízení o přestupku řidiče, že se k věci nehodlá vyjadřovat. Zahájení řízení o přestupku řidiče bylo nadbytečné.

8. K námitce neumožnění vstupu do budovy a nahlédnutí do spisu dne 19. 3. 2020 žalovaný zjistil z vyjádření odboru majetkové správy městského úřadu, že uvedeného dne nebylo žádné opatření, které by zamezovalo vstupu do budovy. Žalovaný zaslal toto vyjádření žalobci a současně mu stanovil lhůtu pěti dnů k předložení nahrávky. Dne 26. 8. 2020 se dostavil Ing. H. (označený řidič a současně zmocněnec k nahlédnutí do spisu) na městský úřad a žádal o nahlédnutí do spisu, ale spis byl odeslán žalovanému, což městský úřad zmocněnci sdělil a sepsal o tom se zmocněncem záznam. Dne 31. 8. 2020 žalobce zaslal prostým e-mailem sdělení, že zmocněnec je na dovolené a po návratu nahrávku zašle žalovanému do 14 dnů. K podkladu pro vydání rozhodnutí se žalobce nijak nevyjádřil. Žalovaný nevyčkal žalobcem stanovené lhůty z několika důvodů. Podle vyjádření odboru majetkové správy městského úřadu ze dne 27. 7. 2020 bylo tvrzení zmocněnce žalobce účelové a nepravdivé. Sám žalobce se k nahrávce nijak nevyjádřil. Žalobce nebo zmocněnec mohl nahrávku správnímu orgánu předat. Dotaz na vhodný formát nahrávky k zaslání je nestandardní. Další důvod odmítnutí tvrzení o zahraniční dovolené jako důvodu pro prodloužení lhůty pro předložení důkazu je fakt, že žalobce obdržel sdělení žalovaného 24. 8. 2020 a běžela pětidenní lhůta k vyjádření žalobce ke sdělení odboru majetkové správy ze dne 27. 7. 2020. Zmocněnec žalobce se dostavil k městskému úřadu 26. 8. 2020, tedy dva dny po obdržení výzvy. Řízení o přestupku u městského úřadu skončilo vydáním meritorního rozhodnutí a žalobce věděl, že spis je u žalovaného. Tam mohl směřovat nahrávku a jít nahlédnout do spisu. Tím je také prokázáno, že zmocněnec žalobce se 26. 8. 2020 nacházel na území České republiky, a nikoli v zahraničí. Žalobce byl poučen v písemnosti ze dne 23. 3. 2020 (seznámení s podklady rozhodnutí), že může požadovat ústní jednání, což neučinil.
9. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nad rámec napadeného rozhodnutí doplnil, že označeného řidiče Ing. H. upozornil, že pokud vozidlo neřídil, může sdělit totožnost skutečného řidiče vozidla, a to i písemně. To Ing. H. neučinil. K důkazu nahrávkou s neznámou pracovnící městského úřadu se žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí.
10. **Žalobce v replice** upozornil, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) je povinnost správních orgánů zjistit skutečného řidiče vozidla oslabena pouze v případě obstrukcí, označení smyšlených řidičů nebo nedostatečného označení řidiče vozidla. Žalovaný nedůvodně označuje postup Ing. H. za obstrukční. Jeho vyjádření je nepřezkoumatelné. Skutečnost, že budova městského úřadu byla 19. 3. 2020 uzavřena, se podává i vyjádření samotného městského úřadu na facebooku a na vlastních webových stránkách, což žalobce doložil dvěma printscreeny. Žalobce doložil soudu nepřítomnost Ing. H. v ČR od 26. 8. 2020 nejen potvrzením o úhradě dálniční známky, ale i výpisy z kartového a běžného účtu s platbami na Slovensku a platbou cestovního pojištění.
11. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
12. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
13. Žalobce namítal, že městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla - pachatele přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP, podle kterého „obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle

odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a

a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo

b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno“.

14. V daném případě žalobce na výzvu městského úřadu k úhradě určené částky 400 Kč tuto částku nezaplatil. Bylo třeba zjistit skutečnosti rozhodné pro zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce uvedl pouze to, že „vozidlo v uvedené době řídil Ing. R. H., nar. X, trvale bytem X.“. Žalobce ale neuvedl žádné skutečnosti, okolnosti či indicie o tom, že takto označený řidič vozidlo skutečně v době spáchání přestupku řídil, ani nenavrl žádné důkazy k prokázání svého tvrzení. Jde o správní trestání a správní orgán má povinnost prokázat skutkový stav nade vší rozumnou pochybnost (viz rozsudek NSS č. j. 2 As 46/2005-55) a také rozlišit jednání, které je účelové, obchází zákon nebo je zneužitím práva. Označený řidič Ing. R. H. na výzvu městského úřadu k podání vysvětlení písemně městskému úřadu objasňoval, k čemu slouží institut podání vysvětlení podle § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), že městský úřad už má dostatečné údaje pro zahájení řízení o přestupku s řidičem vozidla z údajů od městské policie a ze sdělení žalobce, dále že městský úřad neuvedl v předvolání, proč považuje podání vysvětlení za nezbytné a proč si zjišťované skutečnosti nemůže zjistit jiným způsobem, který by nezatěžoval dotčené osoby a že jedná mimo svou pravomoc a že pokud nějaké informace od označeného řidiče potřebuje, ten mu je „milerád poskytne písemně“, a že městský úřad postupoval v rozporu se zásadami správního řízení, že „zneužil svou pravomoc, zneužil správní uvážení a zásadu proporcionality“. Městský úřad zahájil s označeným řidičem řízení o přestupku spočívajícím v překročení nejvyšší dovolené rychlosti a vyrozuměl Ing. H., že shromáždil podklady rozhodnutí a že se k nim Ing. H. může vyjádřit nebo žádat nařízení ústního jednání do 10 dnů od doručení oznámení. Ing. H. po obdržení oznámení o zahájení řízení požádal městský úřad o sdělení stavu řízení a požádal o kopii správního spisu do 10 dnů. Na to městský úřad zahájené řízení s označeným řidičem zastavil, protože mu jednání neprokázal. Odvolání proti tomuto usnesení žalovaný zamítl.
15. Za takové situace městský úřad neměl dostatečné zjištění či indicie k tomu, aby uznal označeného řidiče vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Ani provozovatel, ani označený řidič nejsou v rámci své obhajoby povinni vypovídat pravdu. K prokázání skutku řidiči vozidla doznání ani jednoho z nich nepostačuje a musí zde být jiné důkazy, s dostatečnou důkazní silou. Důkazní břemeno totiž leží na správním orgánu [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, podle kterého „v řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu z roku 2004)“].
16. Pouhé sdělení identifikace řidiče tedy k uznání viny řidiče vozidla nepostačuje. Jak uvedl NSS v rozsudku č. j. 2 As 97/2019-37, bod 23, nelze připustit procesní strategie spočívající ve zneužívání práva, které souvisí s označováním náhodných a nezúčastněných osob jako řidičů vozidel. Podle rozsudku NSS ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, by šlo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech

rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.“ Městský úřad v posuzovaném případě učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, když předvolal žalobcem označenou osobu k podání vysvětlení. Ing. R. H. však městskému úřadu poskytl řadu poučení, ale potřebné vysvětlení nepodal. Jeho vyjádření se míjelo se smyslem podání vysvětlení a předmětem řízení. Ing. R. H. neuvedl, zda vozidlo řídil a jaké k tomu může navrhnout nebo předložit důkazní prostředky. Proto městský úřad zvolil postup v souladu se zákony i judikaturou a řízení o přestupku řidiče zastavil; neměl reálnou možnost usvědčit pachatele přestupku. NSS v rozsudku č. j. 8 As 110/2015-46, bod 18, vyslovil názor, že pokud řidič vozidla odmítne podat vysvětlení, pak je podmínka provedení nezbytných kroků naplněna. NSS v rozsudku č. j. 6 As 155/2018-18, body 16 a 17, uvážil, že pokud se řidič dozná, že vozidlo v době přestupku řídil, ale pak fakticky odmítne podat vysvětlení, je podmínka nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku rovněž splněna.

17. Významné je současně to, že podle § 125g odst. 1 ZSP je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f, nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Řízení o přestupku lze zahájit, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6.
18. Žalobce se své objektivní odpovědnosti za přestupek nezprostil, tj. neprokázal, že bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo že podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.
19. Nejzazší moment, kdy žalobce mohl věrohodně tvrdit a současně prokázat, či navrhnout důkazní prostředky k prokázání svých tvrzení o řidiči vozidla v době spáchání přestupku, byl okamžik před vydáním příkazu.
20. Jak uvedl v obdobném případě Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 22 A 19/2021-28 (www.nssoud.cz), právní úprava je založena na tom, že po zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla (pakliže jsou splněny podmínky pro zahájení tohoto řízení) se již provozovatel nemůže zprostit odpovědnosti za přestupek tím, že označí řidiče vozidla. Ostatně, jiný výklad není možný nejen pro jednoznačnost daných zákonných ustanovení, ale také proto, že by celou koncepci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla zcela paralyzoval.
21. Soud pro úplnost konstatuje, že Ing. R. H., žalobcem označený jako řidič vozidla, neměl, shodně jako žalobce, právo na zaslání kopie správního spisu. Žádné zákonné ustanovení neukládá správnímu orgánu povinnost zaslat na žádost kopii správního spisu (srov. rozsudek NSS č. j. 3 As 124/2018-61). Účastník řízení může do spisu pouze nahlédnout a pořídit si kopie na místě (§ 38 správního řádu).
22. Soud vyhodnotil jako neopodstatněnou **námítku, že se žalobce nemohl seznámit s podklady rozhodnutí** o přestupku ze dne 4. 5. 2020. Soud zjistil ze správního spisu, že městský úřad zaslal žalobci sdělení ze dne 12. 3. 2020 o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. Žalobce sdělení převzal dne 17. 3. 2020. Ve správním spise je založeno za sdělením rozhodnutí městského úřadu o přestupku ze dne 4. 5. 2020. Od doručení sdělení dne 17. 3. 2020 do vydání meritorního rozhodnutí dne 4. 5. 2020 uplynulo 48 dnů, tj. více

než jeden a půl měsíce. Žalobce měl dostatek času, aby se s podklady rozhodnutí mohl seznámit. Jak byl poučen ve sdělení ze dne 12. 3. 2020, mohl také žádat o nařízení ústního jednání v souladu s § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a to do pěti pracovních dnů od doručení sdělení. Žalobce podle správního spisu do vydání rozhodnutí dne 4. 5. 2020 neučinil nic.

23. Podle správního spisu žalobce až 8. 7. 2020 uvedl, že městský úřad navštívil 19. 3. 2020, ale nebyl vpuštěn do budovy kvůli nouzovému stavu. Městský úřad však osvědčil vyjádřením svého odboru majetkové správy a svým prohlášením v postoupení odvolání, že dne 19. 3. 2020 nebylo přijato žádné opatření, které by vstupu do budovy zamezovalo. Podle vyjádření městského úřadu k odvolání byla dne 19. 3. 2020 budova v provozu, přístupná všem bez omezení a u vstupu do budovy se nacházel personál, který každého přijal a vyrozuměl konkrétního úředníka; tudíž není možné, že by kdokoli byl odmítnut. Žalovaný přípisem ze dne 10. 8. 2020 vyrozuměl žalobce, že se může seznámit s podklady rozhodnutí do 5 dnů od doručení vyrozumění a že novým podkladem je vyjádření odboru majetkové správy městského úřadu ke zpřístupnění budovy. K dotazu žalobce na formát zaslání nahrávky rozhovoru s údajnou úřední osobou městského úřadu 19. 3. 2020, osvědčující odmítnutí vstupu do budovy městského úřadu, žalovaný sdělil, že žalobce nahrávku může zaslat v obvyklém formátu do 5 dnů od doručení vyrozumění. Žalobce možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí nevyužil a pouze písemně žalovanému dne 31. 8. 2020 sdělil, že nahrávku má zmocněnec, který je na dovolené v zahraničí a zašle ji do 14 dnů.
24. Podle protokolu ze dne 26. 8. 2020 se na městský úřad dostavil zmocněnec žalobce Ing. H. žádal o nahlédnutí do spisu. Městský úřad mu to neumožnil, protože spis byl zaslán žalovanému. Tam se zmocněnec již nedostavil.
25. Soud shledal postup žalobce a navržený důkaz nahrávkou jako účelový a nedůvěryhodný. Soud důkaz nahrávkou neprovedl pro nadbytečnost, protože ve správním řízení bylo vyjádřením odboru majetkové správy městského úřadu prokázáno, že vstup do budovy městského úřadu 19. 3. 2020 byl možný a nebyl zakázán. Ze stejných důvodů soud neprováděl dokazování printscreenem z webových stránek města Valašské Meziříčí. Sdělení městského úřadu je důvěryhodné a městský úřad neměl důvod uvádět údaje v rozporu se skutečným stavem. Naopak, žalobce může na svou obhajobu použít jakékoli tvrzení a nemůže být za to nijak trestán, ledaže by se dopustil přestupku, trestného činu apod. (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 A 213/2016-24, bod 61; podrobně Jan Provazník: Trestněprávní meze lži při obhajobě v trestním řízení in Advokátní deník, 27. 3. 2019). Soud neprováděl rovněž dokazování potvrzením o úhradě slovenské dálniční známky a výpisy z bankovních a karetních účtů, protože tyto důkaz by nemohly osvědčit, že zmocněnec žalobce se 19. 3. 2020 k městskému úřadu skutečně dostavil. Nejde o skutečnosti, které by měly vztah ke sporným otázkám a nemohly by vyvrátit závěr o tom, že žalobce měl od 17. 3. 2020 do 4. 5. 2020 možnost seznámit se s podklady rozhodnutí.
26. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány učinily nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla jakožto pachatele přestupku, neměl reálnou možnost zjistit řidiče vozidla jakožto pachatele přestupku v souladu s § 3 správního řádu. Správní orgány daly žalobci reálnou možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Soud neshledal v postupech městského úřadu a žalovaného namítané vady, a proto napadené rozhodnutí shledal jako souladné se zákonem. Správní orgány zjistily skutkový stav v souladu se zákonem, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

27. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. května 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně